

▶ 7 Agosto, 2015

**L'EXPRESSION ESCRITA
 I APRENDRE A
 COMUNICAR MILLOR**

Abel Mariné

**Professor emèrit de Nutrició
 i Bromatologia. Facultat
 de Farmàcia. Campus
 de l'Alimentació. UB**

Classes de redacció

Laura Borràs, directora de la Institució de les Lletres Catalanes i professora de la **Universitat de Barcelona**, afirma aquest juliol a la revista *El Temps*: "Porto 20 anys a la universitat i els alumnes cada vegada llegeixen pitjor, escriuen pitjor i comuniquen pitjor. Aquesta és la conseqüència de bandejar els estudis literaris." Els que fa més de quaranta que hi som constatem el mateix. És preocupant, en exàmens de màsters, la pobresa de vocabulari i la incapacitat de redactar una resposta escrita estructurada i entenedora, sense haver de suposar el que es vol dir. Passa amb molts alumnes, no tots, que *saben coses*, però no les expressen bé, i queda el dubte de si han entès el que han après i si ho sabran explicar i aplicar a la seva vida professional. En aquest cas es tracta d'estudiants de postgrau, que han superat els ensenyaments primari, secundari i universitari, sense que s'hagi valorat degudament la seva pobresa de recursos expressius.

EL PROBLEMA ÉS TAN EVIDENT, que la consellera Rigau ha presentat el pla *Ara escrib*, que té com a objectiu millorar l'expressió escrita dels alumnes de primària i secundària en totes les assignatures, perquè els resultats de les proves de competències bàsiques mostren deficiències en aquest àmbit. Es fa un pla per recordar al sistema d'ensenyament una funció òbvia, que els alumnes sàpiguen expressar-se per escrit de manera correcta.

UNA VELLA DITA AFIRMA "que el llegir no ens faci perdre l'escriure". Hi podríem donar la volta: no llegir fa perdre l'escriure. Té raó Laura Borràs quan ho atribueix a la menysvaloració dels estudis literaris, i hi podem afegir de les humanitats en general. Jorge Wagensberg, al seu llibre *Alguns anys després*, afirma

SHOZO SOMEKAWA

que les persones que escriuen bé han llegit obsessivament abans dels deu anys. Aquesta no és només una responsabilitat dels mestres, als quals atribuïm, moltes vegades injustament, defectes en l'educació dels alumnes, sinó també dels pares. L'entorn familiar constitueix el primer condicionant. Néixer en una llar on es llegeixi i hi hagi inquietuds cultu-

Néixer en una llar on es llegeixi i hi hagi inquietuds culturals, situa els futurs alumnes en millors condicions que si no és així

ral, situa els futurs alumnes en millors condicions que si no és així. Arreglar aquest problema no és només responsabilitat de l'escola o la universitat, sinó de tota la societat. La universitat ha de ser accessible a tots els que tinguin la preparació adequada, però ha de ser *elitista* des d'un punt de vista no econòmic sinó intel·lectual. El que no pot ser és que amb l'argument, sense matisos, que tothom ha de poder tenir-hi accés, es vagin passant cursos si l'esforç i els coneixements no són suficients. Menystenir, per exemple, els exàmens clàssics, que també ajuden a saber escriure i a aprendre, com proposen certes tendències pedagògiques *progres*, només fa que es fomenti la igualtat per baix i es consagri la mediocritat. Els professors universitaris en part han contribuït a fomentar la pobresa de redacció amb els exàmens tipus *test*, que són més fàcils de corregir i més *objectius* a l'hora de qualificar, però promouen que els alumnes no sàpiguen expressar-se.

ARA LES UNIVERSITATS fomenten l'emprenedoria dels alumnes. No és que podran emprendre si molts no ho saben explicar. Per això, avui, empreses de Catalunya contracten experts en expressió oral i escrita per fer *classes de redacció* als seus empleats, alguns dels quals tenen una pila de màsters però no saben expressar-se més enllà de frases curtes i amb faltes, com podem constatar en els actuals mitjans de comunicació en xarxa. Com diu l'historiador Tony Judt referint-se al paper devaluador de la cultura dels mitjans digitals i algunes pràctiques docents actuals, quan les paraules perden la seva integritat, passa el mateix amb les idees que s'expressen. S'han de revalorar les humanitats perquè, com recorda el professor Jordi Llovet, citant Jovellanos, al seu llibre *Adéu a la Universitat. L'eclipsi de les humanitats*, ajuden a pensar, parlar i escriure bé.